

PYSY RAITEILLA
- TOIMINTAMALLI

SISÄLTÖ

1. MITEN RAITEILLA PYSYTÄÄN	s. 4
1.1 OMAOHJAAJA	s. 4
1.2 OPETTAJA/KOULUTTAJA	s. 8
1.3 TUKIPALVELUT	s. 9
1.4 ASUNTOLA	s. 12
1.5 VERTAISTUKI	s. 14

Pysy raiteilla -toimintamalli jakaantuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa ”Miten raiteilla pysytään” on kuvattu opiskelijan turvaverkko ja vastuut ja velvollisuudet, joilla mahdollistetaan opiskelijan kiinnittyminen opintoihin ja näin ennaltaehkäistään keskeyttämisiä. Toimintamallin toisessa osassa ”Jos raiteilta lipsutaan” on kuvattu toimintatavat erilaisissa poikkeavissa tilanteissa, jolloin opinnot syystä tai toisesta häiriintyvät. Pysy raiteilla -toimintamalli otetaan käyttöön koko Lappiasa syyslukukaudella 2017. Työryhmä seuraa toimintamallin jalkautumista ja kehittää sitä edelleen palautteiden pohjalta kevääseen 2018 saakka.

Työryhmän jäsenet:

Eerikkilä Outi, Heikkinen Kai, Isometsä Jouko, Karvali Pirkko, Kulmuni Sinikka, Liiten Kaisu, Liuski Merja, Mäkinieni Johanna, Määttä Annukka, Ohenoja Hannu, Pirneskoski Kristiina, Päivärinta Antti, Rytönen Annika, Saariniemi Jarmo, Salmi Satu-Maria, Santamäki Ida, Seitamaa Jyrki
Visuaalinen suunnittelu M.Viitavaara

2. JOS RAITEILTA LIPSUTAAN	s. 15
2.1 OPINNOT EIVÄT EDISTY	s. 15
2.2 POISSAOLOT	s. 17
2.3 OPPIMISVAIKEUDET	s. 18
2.4 ONGELMATILANTEET	s. 19

1. MITEN RAITEILLA PYSYTÄÄN

1.1 OMAOHJAAJA

Omaohjaajan tehtävänä on kulkea opiskelijan rinnalla ammatillisen koulutuksen alusta työelämän alkuun. Hän on opiskelijan apuna ja tukena sekä koordinoi yhteistyötä opiskelun tukipalveluihin ja muihin sidosryhmiin.

Omaohjaaja tuntee opiskelijansa hyvin seuraten opintojen etene- mistä ja poissaoloja. Omaohjaaja käynnistää viivytyk- settä toimet opintojen etenemi- sen tukemiseksi, mikäli opinnot eivät etene suunnitelmien mukaisesti. Omaohjaaja vastaa opiskelijaa koskevien tietojen oikeellisuudesta ja ajantasai- suudesta opiskelijahallintojär- jestelmässä, pitää opiskelijan opintosuoritusotteen ajan tasalla ja auttaa tarvittaessa tiedonsiir- rossa opiskelijan ja opettajan välillä. Omaohjaaja pitää yhteyttä alaikäisten opiskelijoiden huol- tajiin.

Omaohjaajalla on opiskelijaa arvostava asenne. Hän kiin- nittää huomion opiskelijan onnistumisiin ja vahvuuksiin. Ongelmatilanteissa keskitytään tulevaisuuteen, ei mennei- syyteen. Palautetta annetaan opiskelijan käyttäytymisestä ja tekemisestä, ei luonteesta ja persoonasta.

OPINTOJEN ALKUVAIHE

Opintojen alussa omaohjaaja vastaa perehdytyksen suunnittelusta ja toteutuksesta yhdessä muiden omaohjaajien ja ohjaushenkilöiden kanssa. Omaohjaaja tutustuu jokaiseen opiskelijaan henkilökohtaisesti ja pyrkii alusta asti rakentamaan luottamuksellista suhdetta opiskelijaan. Omaohjaa- jan tärkeänä tehtävänä on hyvän ilmapiirin rakentaminen ryhmään. Hän auttaa ryhmää tutustumaan toisiinsa ja huolehtii ryhmäytymisestä. Opintojen alussa tutustutaan oppilaitoksen sääntöihin ja toimintatapoihin. Ryhmälle voidaan luoda myös oppimiskentän omat säännöt, joissa mää- ritellään, kuinka oppimiskentällä toimitaan turvallisesti ja toisia kunnioit- tavasti. Omaohjaaja määrittää mitä tiedotuskanavaa käytetään yhteisten asioiden tiedottamiseen. Omaohjaaja sitouttaa opiskelijat seuraamaan sovittua tiedotusvälinettä säännöllisesti.

Opintojen alkuvaiheessa aloitetaan opiskelijan ammat- ti-identiteetin rakentaminen: tilataan työvaatteet, tutustutaan tulevaan ammattiin ja erilaisiin työpaikkoihin. Keskustellaan mitä kaikkea opintoihin kuuluu, mitä opintoja tulee missäkin opintojen vaiheessa eteen ja millaisia koulutusoppimus- paikkoja oppilaitoksella on. Opintokatsaukseen palataan aina uudelleen omaohjaajan tunneilla ja katsotaan mitä seuraavaksi on tulossa.

Omaohjaaja tutustuu opiskeli- joiden siirtotietoihin ja opiskeli- joille pidetään tarvittavat testit. Omaohjaaja keskustele jokaisen opiskelijan kanssa henkilöko- htaisesti. Keskustelussa voi olla mukana myös erityisopettaja tai opinto-ohjaaja. Omaohjaaja vastaa HOKS:n eli henkilökohtaisen osaa- misen kehittämissuunnitelman laatimisesta, ajantasaisuudesta ja päivittämisestä.

OMAHOAJAJAN TUNNIT

Omaohjaajan tunteja pidetään riittävän usein, erityisesti aina ennen siirtymävaiheita, esimerkiksi oppimiskenttien vaihdot ja työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen siirtymiset. Omaohjaajan tunnilla tiedotetaan ajankohtaisista asioista ja kuunnellaan opiskelijoiden mahdollisia huolia ja kysymyksiä. Omaohjaaja käy säännöllisesti kunkin opiskelijan kanssa henkilökohtaisia keskusteluja opiskelijan ohjaustarpeen mukaisesti etukäteen aikatauluttaen. Tarvittaessa ohjataan opiskelija ottamaan yhteyttä kuraattoriin, terveydenhoitajaan tai opinto-ohjaajaan.

Omaohjaajan tunnin aiheet voivat liittyä ryhmäytymiseen, opiskelijoiden vahvuuksien etsimiseen, harrastuksiin tai ihan vain yhteisen kivan tekemiseen. Omaohjaaja tukee ja tiedottaa opiskelijaa opintojen aikaisista valinnoista ja mahdollisuuksista esim. kansainvälisyydestä, Taitaja-toiminnasta, ammattikorkeakoulun väyläopinnoista ja opiskelijakuntatoiminnasta.

Omaohjaajan tunnille voidaan pyytää esim. terveydenhoitaja, opinto-ohjaaja, kuraattori tai alan ammattilainen puhumaan ajankohtaisista nuorten aiheista. Opintojen loppuvaiheessa voidaan pyytää paikalle asiantuntija antamaan uraohjausta. Omaohjaaja suunnittelee uraohjaukseen liittyviä yhteistilaisuuksia opiskelijoille yhdessä muiden ohjaushenkilöiden kanssa. Oman ammattialan asiantuntijoita voidaan kutsua paikalle tai vastaavasti voidaan mennä tutustumaan johonkin alan yritykseen.

Kokeneemmat opiskelijat voivat käydä pitämässä vapaamuotoisia keskustelutuokioita uusille opiskelijoille. Opiskelijakunnan jäsenet, tutorit tai muuten vapaaehtoiset opiskelijat voivat tulla kertomaan omista opiskelokokemuksistaan, työpaikalla tapahtuneesta oppimisestaan ja siitäkin, kun opiskelu ehkä ei ole onnistunut suunnitelmien mukaisesti.

Omaohjaaja huolehtii ryhmäytymisestä myös opintojen myöhemmässä vaiheessa. Erityisesti haastavan toisen vuoden aikana tämä on tärkeää. Opiskelijalle pitää antaa mahdollisuuksia omien vahvuuksien löytämiseen, itsetuntemukseen ja unelmiin. Omaohjaaja auttaa opiskelijaa itsearviointitaitojen kehittämisessä ja ammatillisten tavoitteiden asettamisessa sekä neuvoo valmistumiseen liittyvissä asioissa. Omaohjaajan velvollisuus on tarkastaa opintosisältö niin, että se edesauttaa työllistymistä.

1.2 OPETTAJA/KOULUTTAJA

Opettajan tehtävänä on tukea opiskelijan oppimisprosessia ja ammatillista kasvua. Hän huolehtii oman osaamisalansa mukaisesti opiskelijan ammatittaitovaatimusten saavuttamisesta ja vastaa opetus-/toteutus suunnitelman mukaisesta opetuksesta. Opettaja rakentaa oppimiskentän oppimisprosessia tukeväksi ja motivoivaksi. Opettajan pitää luoda fyysisesti ja psyykkisesti turvallinen oppimisympäristö, jotta oppimista voi tapahtua. Opettaja kohtelee opiskelijoitaan tasapuolisesti ja hänellä on opiskelijoita arvostava asenne.

Opettaja auttaa opiskelijaa tunnistamaan kykynsä, osaamisensa ja kiinnostuksensa. Hän tunnistaa ja tunnustaa opiskelijan aikaisemman osaamisen ja suunnittelee yhdessä opiskelijan kanssa opiskelijan omaa oppimispolkua. Opettaja luo hyvät työpaikalla tapahtuvan oppimisen verkostot ja miettii kullekin opiskelijalle sopivan koulutus sopimuspaikan yhdessä opiskelijan kanssa. Tämä tehdään hyvissä ajoin ennen kyseistä ajankohtaa.

Opettaja huolehtii opintojen etenemisestä ja toimii poissaolojen suhteen oppilaitoksen ohjeiden mukaan. Opettaja antaa aikaa myös mahdollisten tekemättä jääneiden tehtävien tekemiseen, ennen kuin niitä kasaantuu liikaa. Hän antaa kannustavaa palautetta, huomaa onnistumiset, kuuntelee ja suuntaa opiskelijan katseen tulevaan. Jos opettajalla herää huoli, hän ottaa yhteyttä opiskelijan omaohjaajaan.

1.3 TUKIPALVELUT

OPINTOTOIMISTO

Opintotoimistoista opiskelijat saavat opastuksen opintotukeen ja koulumatkatukeen sekä muihin Lappiassa eteen tuleviin asioihin, kuten esimerkiksi auto paikan saamiseen. Opintotoimistot antavat opiskelijoille erilaisia todistuksia mm. virallisen opiskelutodistuksen, opintosuoritusotteen, koulumatkatuen ostotodistuksen. Opintotoimistoihin voi maksaa esim. pukukaappien avainpantit, alojen tarvike- ja työkaluhankintojen omavastuun ja kuntosalin avainpantin. Opintotoimistoissa voi käydä nollaamassa Lappian verkon salasanan, jos se on unohtunut.

OPISKELU - HUOLTO :

OPISKELUHUOLTO
Opiskeluhuollon järjestäminen on lakisääteistä ja opiskeluhuollon palvelut ovat ennaltaehkäiseviä ja korjaavia. Perheen ja ystävien lisäksi oppilaitoksen henkilöstö on avainasemassa opiskelijan ongelmien tunnistamisessa. Opiskeluhuoltohenkilöstöön kuuluvat kuraattorit, terveydenhoitajat, asuntolahenkilökunta ja opinto-ohjaajat.

OPINTO-OHJAAJILTA saa henkilökohtaista ohjausta opintojen etenemiseen, opintojen suunnitteluun sekä uraohjausta. Opinto-ohjaajat ohjaavat nivelvaiheissa ja muissa siirtymissä. Opinto-ohjaajat pitävät tiiviisti yhteyttä alueen peruskouluihin, lukioihin ja etsivään nuorisotyöhön. He neuvovat ja ohjaavat Lappiaan hakeutuvia henkilöitä. Opinto-ohjaajat neuvovat ja ohjaavat henkilökohtaisesti ja ryhmissä.

TERVEYDENHOITAJAT tarkastavat opiskelijoiden terveyden opintojen ensimmäisen vuoden aikana. Opiskelijoilla on myös mahdollisuus lääkärintarkastukseen. Terveystarkastusaika ilmoitetaan tekstiviestillä, Wilma-viestillä tai muuten sovitulla tavalla. Jännittäjäryhmään on jatkuva haku ja ryhmä alkaa aina, kun ilmoittautuneita on riittävästi. Ammattikorkeakoulun terveydenhoitaja ja kuraattori pitävät erilaisia ryhmiä elämäntilanteen hallintaan liittyen ja niihin voidaan myös ottaa Lappian opiskelijoita, mikäli tilaa on.

ASUNTOLOITA on Muoniossa, Louella ja Torniossa. Asuntoloissa on asuntolaohjaajat, jotka toimivat opiskelijoiden arjen apuna. Asuntolassa järjestetään opiskelijoille vapaa-ajantoimintaa ja henkilökohtaista ohjausta pulmatilanteissa. Asuntoloiden vapaa-ajantoiminta on tarkoitettu asuntolassa asuville, mutta joihinkin tapahtumiin voivat osallistua muutkin ja niistä ilmoitetaan erikseen.

KURAATTORI on tavattavissa Lappian yksiköissä sovittuina aikoina. Torniossa ja Kemissä on kokopäiväinen kuraattori. Muilla paikkakunnilla on sovittu erikseen kuraattorin läsnäolosta oppilaitoksella. Terveystarkastajilla on sairastapauksia varten aamu-vastaanotto toimipaikoissa sovittuina aikoina tai toimipaikan sijaintikunnan mukaan esimerkiksi terveyskeskuksessa.

MUUT TUKIPALVELUT

IT-tukipalvelut auttaa tietoverkko-ongelmissa, Lappian laitteiden toimintaongelmissa ja opastaa tietoturva-asioissa. Omien tietoteknisten laitteiden ongelmissa voi Torniossa kääntyä KyberKeskuksen puoleen. IT-tukipalvelu voi opintotoimiston lisäksi palauttaa salasanat. eOppimispalveluiden puoleen voi kääntyä esimerkiksi verkko-oppimiseen liittyvissä ongelmatilanteissa.

Opiskelijaravintolat palvelevat opiskelijoita ja henkilökuntaa. Lounas on opiskelijoille ilmainen ja se ”maksetaan” kelakortilla, ajokortilla tai henkilötodistuksella, jossa on viivakoodi. Lounas on tärkeä osa päivän ravintotarpeesta. Erityisruokavaliot ilmoitetaan ravintolaan. Joissakin tapauksissa voi joutua esittämään lääkärintodistuksen. Erityisruokavaliolomake löytyy edu.lappia.fi/lomakkeet -sivulta.

Kirjastopalveluita tarjoaa Lapin AMK:n kirjasto niillä kampuksilla, joissa se sijaitsee. Lainaukseen tarvitsee kirjastokortin, jonka saa kirjastosta.

1.4 ASUNTOLA

ASUNTOLAOHJAAJA/VAPAA-AJANOJAAJA

Asuntolaohjaajan/vapaa-ajanohjaajan tärkein tehtävä on tukea opiskelijan hyvinvointia ja arjenhallintaa, kannustaa opiskelijaa opinnoissa sekä ohjata ja neuvoa opiskelijaa asuntolassa asumisen ajan. Tarvittaessa hän ohjaa opiskelijan opiskeluhoitohenkilöstön tuen piiriin, tiedottaa opiskelijoille asuntolaelämään, asuntolan iltatoimintaan ja opiskeluun liittyvistä asioista asuntolassa, keskustelee opiskelijoiden kanssa nuorten elämään liittyvistä asioista, innostaa, kannustaa ja rohkaisee heitä vapaa-ajan toiminnassa. Ennen kaikkea ohjaaja kuuntelee opiskelijaa.

Asuntolaohjaaja valvoo, että opiskelijat noudattavat asuntolan järjestysääntöjä, kuten asumis- ja opiskelurauhaa, päihteettömyyttä ja asuntolassa vaadittavan siisteystason noudattamista. Ohjaaja puuttuu epäkohtiin, häiriökäyttäytymiseen ja kiusaamiseen asuntolassa. Hän kirjoittaa raportit asuntolasääntöjen rikkomuksista, antaa niistä seuraavat rangaistukset päätäntävaltansa rajoissa ja pitää yhteyttä alaikäisten opiskelijoiden huoltajiin.

LUKUVUOSI ASUNTOLASSA

Jokaisen lukuvuoden alussa asuntolaohjaaja/vapaa-ajanohjaaja pyrkii luomaan hyvän ja myönteisen ilmapiirin opiskelija-asuntolaan. Ensimmäisten viikkojen aikana asuntolassa opiskelijat tutustuvat toisiinsa ja aloittavat oman ryhmän muodostamisen. Ohjaaja tukee opiskelijaa luottamuksellisen suhteen rakentamisessa toisiin opiskelijoihin ja omaan asuntolaohjaajaan. Ohjaaja toteuttaa toiminnallisia ryhmäytymistehtäviä heidän kanssaan. Asuntolaohjaaja kertoo uusille opiskelijoille opiskelija-asuntolan järjestyssäännöt sekä tutustuttaa opiskelijat asuntolan tiloihin, vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin ja asuntolan hyviin käytäntöihin.

Lukuvuoden aikana asuntolaohjaaja/vapaa-ajanohjaaja ohjaa ja suunnittelee yhdessä nuorten kanssa asuntolan vapaa-ajan toimintaa. Hän järjestää ja ohjaa erilaisia harrastuksia, kuten liikuntaa ja kädentaitoja henkilökohtaisen osaamisalueensa ja opiskelijoiden kiinnostuksen mukaan. Opiskelijat ovat mukana toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Lukuvuoden aikana asuntolaohjaaja/vapaa-ajanohjaaja seuraa opiskelijan hyvinvointia, opintojen etenemistä ja poissaoloja. Mikäli asuntolaohjaajalla herää huoli asuntolassa asuvasta opiskelijasta, hän tarkastaa poissaolot Wilmasta ja tarvittaessa ottaa yhteyttä omaohjaajaan/opettajaan, opiskeluhoitohenkilöstön jäseniin ja opiskelijan huoltajaan. Opiskelijan selvittämättömiin poissaoloihin, häiriökäyttäytymiseen ja kiusaamiseen asuntolassa ohjaaja puuttuu oppilaitoksen ohjeistamalla tavalla.

1.5 VERTAISTUKI

Vertaistuki on kahden tai useamman ihmisen välistä tukitoimintaa ja siihen osallistuvat ovat tasa-vertaisia keskenään. Lappian opiskelijalla vertaistuki on esim. tutoropiskelija omassa ryhmässä, opinnoissa pitemmälle edennyt opiskelija, opiskelijakunnan edustaja, oppilaitoksen aikuiset, kuten omaohjaaja ja asuntolaohjaaja.

Vertaistuen tavoitteena on opiskelijan hyvinvointi. Hyvinvointiin vaikuttaa hallinnan tunne, toiveisuus, myönteisyys ja sitkeys. Hallinnan tunne tarkoittaa, että opiskelija tietää esimerkiksi, miten hänen opintonsa etenevät. Toiveisuus on uskoa siihen, että asioilla on taipumus järjestyä tavalla tai toisella. Myönteisyys on kykyä nähdä asioiden valoiset puolet ja tarttua ongelmiin käsiin. Sitkeyttä on, että ei luovuta herkästi vaan jaksaa yrittää. (Marja-Liisa Manka)

Aloilla nimetty tutoropiskelija tai aiemman vuosikurssin opiskelija on mukana orientaatiossa ja ryhmäyttämisessä. Tutoropiskelija opastaa uusia opiskelijoita mm. tiloista. Opintojen alussa myös opiskelijakunta esittäytyy.

Opintojen aikana pidemmälle edenneet opiskelijat ovat mukana työpaikalla tapahtuvan oppimisen infossa. Ryhmä- tai alakohmainen ryhmä (esim. FB, Whatsapp), jossa on mukana omaohjaaja ja tutor-opiskelija, tukee arkea vastaamalla kysymyksiin (kysymyksiä, vinkkejä, neuvoja vapaa-aikaan, arkeen, opintoihin). Opiskelijakunnan palautelaatikkoon opiskelijat voivat antaa palautetta ympäri lukuvuoden.

2. JOS RAITEILTA LIPSUTAAN

2.1 OPINNOT EIVÄT EDISTY

Opiskelijan ongelmat täytyy tunnistaa. Kun huoli herää, otetaan asia heti opiskelijan kanssa puheeksi opiskelijaa loukkaamatta. Tärkeää on, että huoli otetaan puheeksi kunniottavalla tavalla opiskelijan kanssa. Ohessa kuvattu huolen vyöhykkeistö auttaa arvioimaan tuen ja yhteistyön tarvetta. Yhdessä opiskelijan kanssa pohditaan, mikä pitää huolet loitolla, mikä vähentää pieniä huolia ja mikä tueksi, kun huolet kasvavat. Jos huomataan merkkejä opiskelijan avun tarpeesta, tärkeintä on, ettei huolen tunnistanut henkilö jätä asiaa omaan tietoonsa, vaan keskustele kyseisen opiskelijan kanssa ja tarvittaessa ottaa yhteyttä opiskelijahuoltohenkilöstöön.

TÄRKEITÄ MERKKEJÄ MAHDOLLISESTA AVUN TARPEESTA:

-Poissaolot lisääntyvät ja koulumenestys laskee ilman selkeää syytä

-Opiskelijan käytös muuttuu, esim. sekavat ja epärealistiset puheet tai erikoinen toiminta, jota opiskelija ei osaa selittää

-Opiskelija on apaattinen, voimaton, vetäytyneenä, ulkoinen olemus muuttuu, vihamielisyys, univaikeudet ja syömisvaikeudet

-Opiskelija selkeästi vihjailee avuntarpeestaan sanoilla tai teoilla

-Opiskelijan tunnetilat heilahtelevat laidasta laitaan tai hän on epätavallisen väsynyt

-Oppilaitoksen tiedossa on, että perheessä on huolta tai ongelmia

-Opiskelijalla esiintyy pelkotiloja, ahdistuneisuutta, levottomuutta tai harhaluuloja

-Opiskelijan on vaikea keskittyä opintoihin

HUOLEN VYÖHYKKEISTÖ

EI HUOLTA	PIENI HUOLI	TUNTUVA HUOLI	SUURI HUOLI
Ei huolta lainkaan.	Pieni huoli tai ihmettely käynyt mielessä.	Huoli kasvaa ja on tuntuva.	Huolta on paljon ja jatkuvasti, huoli on erittäin suuri.
	Luottamus omiin mahdollisuuksiin hyvä.	Luottamus omiin mahdollisuuksiin heikkenee.	Omat keinot loppumassa tai lopussa.
	Ajatuksia lisävoimavarojen tarpeesta.	Omat voimavarat ehtymässä. Selvästi koettu lisävoimavarojen ja kontrollin tarve.	Lisävoimavaroja, kontrollia ja muutos tilanteeseen saatava heti.

2.2 POISSAOLOT

Opinnoista poissaolo on yleensä ensimmäinen merkki siitä, että tapahtuu jotain sellaista mikä ei edistä opintoja. Oppilaitoksen henkilökunnan ja ennen kaikkea jokaisen opettajan on tunnettava omat opiskelijansa ja seurattava läsnäoloa joka päivä. Poissaoloja on seurattava riippumatta opiskelumuodosta. Liian myöhään tehty ohjaustyö on aina vaikeampaa ja tuottaa vähemmän tuloksia.

Opinnoista poissaoleminen kirjataan joka päivä Wilmaan. Lappian tavoitteena on tukea opiskelijaa opinnoissa ja ehkäistä opintojen päättäminen ennenaikaisesti. Opiskelijalle tulee korostaa opiskeluun käytettävän määrärajan rajallisuutta.

Poissaolon syy pitää aina selvittää. Aina on oikeus kysyä: missä olet ollut? Opettajan tulee olla opiskelijaan yhteydessä soittamalla, laittamalla tekstiviesti tai ottamalla yhteyttä sosiaalisen median kautta. Viestin tulee olla selkeä ja tavoittaa kohteensa. Yhteydenpito opiskelijaan on tärkeintä, mutta poissaolojen jatkuessa otetaan mahdollisimman pian yhteyttä huoltajaan. Mikäli opiskelija ei vastaa viesteihin, otetaan yhteyttä kuraattoriin tai etsivään nuorisotyöhön. Omaohjaaja voi pyytää myös asuntolaohjaajaa tarkistamaan, onko asuntolassa asuva opiskelija lähtenyt aamulla huoneestaan (mikäli asuntolassa on ohjaaja päivävuorossa).

Elleivät opiskelijan opinnot etene, on hänet ohjattava paja/Valma-opintoihin. Työllistyvät opiskelijat ohjataan oppisopimukseen. Alanvaihtajat ohjataan opinto-ohjaajien kautta toiselle alalle. Koskaan ei saa jäädä tilannetta, että opiskelija jää oman onnensa nojaan ilman toimenpiteitä. Poissaolot eivät saa vaikuttaa osaamisen arviointiin, vaan jokaisella täytyy olla mahdollisuus osaamisen osoittamiseen. Opettajalla on kuitenkin harvoin mahdollisuus saada oikea käsitys opiskelijan osaamisesta, jos poissaoloja on kertynyt. Opettaja päättää milloin opiskelijan osaaminen on sillä tasolla, että hänet voidaan ohjata näyttöön.

2.3 OPPIMISVAIKEUDET

Opettajan tulee tunnistaa opiskelijan oppimisvaikeudet. Opiskelijan opiskelun taso on yksilöllistä ja hän toimii aina omilla kyvyillään. Kukin opiskelija tähtää tutkinnon osien suorituksessa parhaaseen oman osaamisensa tasoon. Osaamista on myös T1-tason saavuttaminen, ohjaukseen tukeutuen. Mikäli T1-tason saavuttaminen kuitenkin on ilmeisen vaikeaa, on kyse selkeistä ja laajoista oppimisvaikeuksista. Opettajan tulee perehtyä Lappian erityisopetuksen järjestämisen suunnitelmaan ja tietää miten oppimisvaikeuksia omaavan opiskelijan kohdalla tulee toimia. Erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan määrittely ja yksilöllisten tavoitteiden laadinta HOKS:iin (henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma) osalle opiskeluisällöistä voi olla paikallaan.

Opiskelijan täytyy saada tukea silloin, kun hän sitä tarvitsee. Oppimisvaikeus tulee kohdata ja siitä pitää puhua opiskelijan kanssa. Opettajan tulee huomata tuen tarve sen sijaan, että ajattelisi opiskelijan olevan vain aikaansaamaton. Taustalla voi aina olla jotain muuta. Ilman opettajan panosta oppimisvaikeuksia omaava opiskelija on jatkuvasti pois, vetäytyy ja ennen pitkää keskeyttää opinnot.

2.4 ONGELMATILANTEET

PÄIHDEONGELMAT :

Kaikki huumaavat aineet, niin huumeet, lääkkeet kuin alkoholin ennen pitkää aiheuttavat toistuvia poissaoloja opiskelusta ja työstä. Päihteetömyys oppilaitoksessa on kirjattu lakiin, joten asiaan on tartuttava heti.

Kun henkilökuntaan kuuluva havaitsee päihtyneenä olevan opiskelijan, hän pyytää toisen henkilökuntaan kuuluvan havaitsemaan opiskelijan päihtymystilan. Päihde-epäilyn herätessä oppitunnilla tai muualla oppilaitoksen alueella opettaja/muu henkilökuntaan kuuluva poistaa opiskelijan välittömästi työturvallisuusriskeistä. Hän vie opiskelijan opiskeluhoollon työntekijän (kuraattori, terveydenhoitaja tai opinto-ohjaaja) vastaanotolle. Opiskeluhoollon työntekijä on yhteydessä alaikäisen kohdalla huoltajaan. Opiskeluhoollon työntekijä puhalluttaa opiskelijan tai vie opiskelijan terveyskeskuksen laboratorioon huumausainetestiin. Testin tuloksen tulkitsee lääkäri, joka antaa opiskelijalle todistuksen testistä. Todistus testituloksesta toimitetaan omaohjaajalle. Opiskelija ohjataan A-klinikalle tukitoimenpiteitä varten (SORA-laki).

Mikäli et tavoita opiskeluhoollon henkilöstöä, pyydä tueksesi toinen opettaja ja toimikaa seuraavasti. Kirjatkaa tapahtuma yhdessä ylös. Jos opiskelijalla on hallussaan päihteitä tai käyttövälineitä, kehottakaa opiskelijaa luovuttamaan välineet. Tilanteessa on oltava mukana aina vähintään kaksi henkilökuntaan kuuluvaa. Jos kyseessä on huumeet tai alaikäinen opiskelija, ottakaa yhteys poliisiin. Varmistakaa, että opiskelija pääsee turvallisesti kotiin tai terveyskeskukseen. Jos kyseessä on alaikäinen opiskelija, ota yhteys kotiin ja kerro tilanne.

MIELENTERVEYSONGELMAT

Kun henkilökunnalla on epäily, että opiskelijalla on mielenterveydellisiä ongelmia tai hän kertoo niistä, hänen kanssaan keskustellaan. Kysytään esimerkiksi ”Minkälainen sinun vointisi on? Haluaisitko puhua siitä minulle tai toiselle henkilölle?” Opiskelija ohjataan/viedään terveydenhoitajalle, kuraattorille tai opolle. Varmistetaan, että ko. henkilö on paikalla. Akuutissa tilanteessa huolehditaan, että opiskelija saatetaan jatkohoitoon. Jos opiskelija on alaikäinen, asiasta ilmoitetaan huoltajalle.

HÄIRIÖKÄYTTÄYTYMINEN

Häiriökäyttäytymisellä tarkoitetaan Ammattiopisto Lappian järjestyssääntöjen, asuntolan järjestyssääntöjen ja muiden hyvien tapojen vastaista käyttäytymistä oppilaitoksen tiloissa, opiskelija-asuntoloissa ja laajemmin koulun alueella.

Jos opiskelija käyttäytyy oppitunnilla häiritsevästi, hänet ohjataan ulos luokasta. Mikäli opiskelija ei tottele, pyydetään avuksi toista opettajaa. Opiskelijan kanssa keskustellaan seuraavalla tauolla ja hänelle selitetään häiritsevän käytöksen vaikutus muuhun ryhmään. Opiskelija voidaan poistaa opetuksesta 1 – 3 päivän ajaksi, jos käytös on toistuvasti häiritsevää, siihen liittyy päihteitä tai muuta uhkaa. Asiasta ilmoitetaan opiskelijan omaohjaajalle. Omaohjaaja ilmoittaa toistuvasta häiriökäyttäytymisestä alaikäisen huoltajalle ja opiskeluhuoltohenkilöstölle. Tarvittaessa omaohjaaja sopii neuvottelusta alaikäisen huoltajan ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa. Kurinpidollisista seuraamuksista vastaa rehtori ja monijäseninen toimielin.

Jos opiskelija käyttäytyy häiritsevästi opiskelija-asuntolassa tai koulun alueella, asuntolaohjaaja puuttuu tilanteeseen välittömästi. Näin pyritään ehkäisemään ongelmien kasvamista ja lisäongelmien syntymistä ja ohjataan opiskelija heti oikeaan suuntaan. Asuntolaohjaaja keskustelee ensin rauhallisesti opiskelijan/opiskelijoiden kanssa ja rauhoittaa tilanteen. Tarvittaessa asuntolaohjaaja pyrkii selvittämään ja purkamaan tilanteen kulun yhdessä opiskelijan/opiskelijoiden kanssa (kuka/ketkä tekivät ja mitä tekivät, miksi?). Asuntolaohjaaja selittää opiskelijalle/opiskelijoille käytöksen vaikutuksen asuntolaan ja toisiin opiskelijoihin, ja kertoo tarvittaessa asuntolan järjestyssääntöjä. Asian vakavuuden mukaan asuntolaohjaaja ilmoittaa asiasta kuraattorille ja asuntolan esimiehelle. Toistuvasta häiriökäyttäytymisestä ilmoitetaan opiskelijan huoltajalle ja opiskeluhuoltohenkilöstölle. Asuntolaohjaaja voi poistaa opiskelijan toistuvan häiriökäyttäytymisen takia asuntolasta määräajaksi, 1-3 vuorokauden ajaksi. Tarvittaessa pidetään neuvottelutilaisuus, johon kutsutaan myös huoltajat. Yli kolmen päivän erottamisesta opiskelija-asuntolasta päättää koulutuksen järjestäjän asettama monijäseninen toimielin.

KIUSAAMINEN

Kiusaaminen on tahallista ja tietoista toisen henkilön alistamista ja loukkaamista. Kiusaamista voi tapahtua oppitunneilla, välitunneilla, ruokatunnilla, koulumatkalla, asuntolassa ja/tai sosiaalisessa mediassa.

Kun opettaja/asuntolaohjaaja havaitsee kiusaamista tai häirintää tai kun hän kuulee kiusaamisesta tai häirinnästä, hän puuttuu asiaan heti. Opettaja/asuntolaohjaaja ja kuraattori/opinto-ohjaaja selvittävät kummankin osapuolen näkemykset asiasta. Kiusaajaa ja kiusattua ei jututeta yhtä aikaa. Alaikäisen opiskelijan huoltajalle soimitaan asiasta.

Mikäli kiusaaminen jatkuu, tulee ilmi esimerkiksi toinen kiusaamistapaus, asian käsittelee koulutuksen järjestäjän asettama monijäseninen toimielin, jolle asian vie tiedoksi asuntolaohjaaja, kuraattori tai opinto-ohjaaja.

Opiskelija erotetaan kiusaamisesta koulusta/asuntolasta kolmen (3) vuorokauden ajaksi. Määräaikainen erottaminen alkaa välittömästi.

KRIISIT OPPILAITOKSESSA

Lappiassa on kattava kriisiohjeistus. Kriisien kohtaamiseksi on hyvä harjoitella vuosittain esimerkiksi tiloista poistumista.

http://moss.lappia.fi/ky/tyosuojelu_tyoturvallisuus/Muut%20asiakirjat/Kriisitoimintaohje.pdf

ENSIOHJE KRIISITILANTEIDEN VARALLE

